
С Т А Н О В И Щ Е

От проф. д.н. Мария Нейкова Кънева, БСУ

Член на научно жури

Относно: Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен ”доктор” по право

Основание: Заповед N1174/ 16. 12 2020 на Ректора на ВСУ

Тема на дисертационния труд: КОНСТИТУЦИОННОПРАВНА И ЗАКОНОДАТЕЛНА ЗАЩИТА НА ПРАВАТА НА ДЕЦАТА (DE JURE / DE FACTO: БЪЛГАРИЯ, 2020)

Област на висше образование:социални,политически и правни науки

Професионално направление : 3.6. Право / Конституционно право /
Автор: Ана Ананиева

София * 2021

Актуалност и значимост на разработвания в дисертационния труд проблем

Дисертационният труд на кандидата е посветен на съществен научен проблем свързан с изграждане на нормативната база, която създава нови знания за конституционноправната и законодателната защита на правата на децата в България.

Актуалността на изследването се определя от появата на нови социално-икономически условия и тяхната критичност по отношение на функционирането на съвременното общество и необходимостта от повишаване на ефективността за защита правата на децата, на разработване и усъвършенстване на държавната политика в контекста на новите обективни реалности в Европейския съюз. Поради това изследването на този проблем е от решаващо значение за разкриване на нови възможности за по-пълно решаване на проблемите на синхронизация на националното законодателство с европейското и изграждането на България като демократична, социална и правова държава.

Значението на изследвания проблем е важно поради факта, че защитата на правата на децата, която произтича и от националното развитие, и от повелите на международното право, е едновременно и стимул на демократичното развитие. Не само и не толкова постиженията, колкото неуспехите и негативните тенденции в общественото развитие се стоварват с цялата си разрушителна сила върху децата и техните права. От друга страна, естествено е последвалото закъснение: и от законодателна, и от институционална гледна точка да търси решение.

Освен това необходимо е развитие на знанието по темата за целите на повишаване на ефективността на разработване и усъвършенстване на държавната политика в контекста на новите обективни реалности в Европейския съюз. Тези основни фактори правят темата уникална, актуална и с висока степен на значимост за развитие на демокрацията в държавата.

Безспорният успех за успешното разглеждане на тази проблематиката, е обусловен от факта, че Ана Ананиева е със сериозни научни познания в областта на защитата на децата и солидна юридическа практика.

I. Степен на проникване в проблема и оценка за състоянието на решаването му към настоящия момент

Докторантката Ана Ананиева е навлязла в научния проблем в достатъчна дълбочина, което ѝ е позволило да проведе необходимите изследвания и на тази основа да получи полезни научни и практически резултати.

II. Относно избраната методика на изследванията

Възприетият структурен план, методи и методология за провеждане на научното изследване са релевантни, удачно и целесъобразно подбрани, съответстват на тематично изведения проблем и осигуряват постигане на поставената изследователска цел чрез решаване на дефинираните изследователски задачи. Използваните литературни източници и натрупания личен опит са позволили на докторантката да усвои необходимите специфични знания за извършване на изследването по темата. Придобитите знания са позволили на докторантката Ана Ананиева да проведе задълбочено изследване на обекта и предмета по темата и да докаже работната хипотеза, с което са изпълнени изискванията за научно-изследователска част и е постигната поставената цел в дисертационния труд.

III. Кратка аналитическа характеристика на естеството и

достоверността на материала, върху който се градят приносите на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд, върху който се градят научните и приложни приноси на докторантката е под формата на завършено, самостоятелно изследване по темата, което ѝ е позволило да селектира известни научни методи, да ги интерпретира за целите на дисертационния труд и да проведе изследванията.

Дисертационният труд е разработен съгласно възприетите изисквания и нормативната уредба. Съдържанието е изложено в логическа последователност - въведение, пет глави, обобщени заключения и предложения *de lege ferenda*, библиографска справка. Изложението е в обем от 191 страници. Използваната литература се състои от 93 заглавия.

Възприетият структурен план и методологията на изследването са удачно избрани и подходящи за специфичните цели на обекта и предмета на дисертационния труд в контекста на изследвания научен проблем. За постигане целите и изпълнение на задачите на изследването докторантката успешно прилага историческият подход, методът на научния анализ и синтез, формално-логическият подход, теоретичните основания, международноправният и сравнителният конституционноправен анализ, критичният преглед и оценка на положението на децата и практиката по защитата на правата на децата в днешна България. Основните резултати от изследването се извеждат от различните части, обобщени са в заключението и са обвързани с предложения за конституционни и законодателни промени. Освен на теоретичната литература, изследването се базира и на голям брой документални източници.

Научният апарат на докторанта е богат, а цитирането е точно и добросъвестно.

Прави се опит да се запълни съществуващата до този момент празнота в правната наука и практика.

IV. Основни научни и научно-приложни приноси в дисертационния труд

Научните и приложните приноси в дисертационния труд отразяват достиженията на докторантката и са атестат за нейните научни интереси. По-важните от тях са:

1. Безспорен научен принос представляват изведените и формулирани от автора предложения и препоръки спомагащи изграждането на конституционноправната, законодателната и институционална защита на правата на децата в България.

2. Направен е обоснован извод, че съществените промени в семейството и семейните отношения имат най-пряко отражение върху децата. Авторът правилно отбелязва, че повече от половината български деца живеят в разделени или „непълни” семейства. Институциите работят неефективно при липса на необходимия кадрови капацитет и лошо финансово управление в процеса на прилагане на алтернативни мерки.

3. Съществен принос се съдържа в задълбоченото изследване на историята и теоретичните предпоставки през международноправните решения до конституционните отражения и законодателната уредба на материята.

4. Приносен момент се съдържа и в направените предложения за промени във визията и практиката на деинституционализацията с участието на гражданското общество.

5. Висока научна оценка може да се даде и на анализът на практиката у нас и във водещи страни на ЕС.

Направени са множество предложения de lege ferenda.

V. Оценка на авторското участие в получаването на приносите

Заявеното авторство от докторантката в дисертационния труд, специфичния авторски стил, отразени в получените резултати са основание да се направи извода, че са нейно лично дело.

VI. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Представените три публикации по темата позволяват да се получи попълна представа за дисертационния труд, осигуряват необходимата публичност на научните и приложни приноси, както и на авторските постижения.

VII. Използване на получените в дисертационния труд резултати и препоръки за бъдещото им внедряване

Приложимостта и ползата от получените в дисертационния труд резултати е видна. Те могат да са полезни и да представляват интерес за практикуващи юристи, студенти, дипломанти, докторанти, изследователи и др. Анализиранияте в дисертационния труд въпроси, имат значение както за развитието и обогатяване на правната наука, така и за практиката. Резултатите от настоящото научно изследване могат да се използват за усъвършенстване на действащото законодателство.

VIII. Относно автореферата към дисертационния труд

Авторефератът на дисертационния труд е разработен в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ. В него са изложени основните идеи и синтезираните изводи по дисертацията и вярно отразява постигнатите от докторантката резултати.

IX. Заключение

Представената дисертация е актуално и самостоятелно завършено научно изследване, в което са постигнати резултати представляващи научен и практически интерес. Цялостната оценка на научния труд позволява да се

направи извод, че той притежава необходимите качества и отговаря на изискванията на завършена дисертация за присъждане на образователната и научна степен доктор.

Така изброените качества на представения дисертационен труд, ведно с неговите научни и приложни приноси, са основание да го оценя положително и да предложи на уважаемите членове на Научното жури да гласуват за присъждане на образователната и научна степен „доктор по право” на Ана Ананиева.

Член на научно жури:

Проф. д .н Мария Нейкова